

Številka: 018-062/2025-37

Datum: 27. 8. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 s sprem.; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Igorja Luzarja, kot predsednika senata, ter Marka Medveda in Sama Červeka, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Izgradnja hitre ceste od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug na 3. razvojni osi sever, sklop A - Velenje*«, na podlagi zahtevka za revizijo družbe Kolektor Koling, d.o.o., Arkova ulica 43, Idrija (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika DARS, d.d., Ulica XIV. divizije 4, Celje (v nadaljevanju: naročnik), dne 27. 8. 2025

odločila:

1. Zahtevku za revizijo se ugodi in se razveljavi naročnikova odločitev o priznanju sposobnosti skupini kandidatov JV VOC Celje, d.o.o., in Hering d.d., kot izhaja iz Odločitve o priznanju sposobnosti, št. 313/2025-00121/2024, z dne 29. 4. 2025.
2. Naročnik je dolžan vlagatelju povrniti stroške pravnega varstva v višini 1.000,00 EUR v roku 15 dni od prejema tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila.
3. Zahteva kandidata JV VOC Celje za povrnitev stroškov se zavrne.

Obrazložitev:

Obvestilo o predmetnem javnem naročilu je bilo dne 11. 7. 2024 objavljeno na portalu javnih naročil pod št. objave JN004894/2024-EUe16/01 in v Uradnem listu EU pod št. objave 415168-2024. Naročnik zadevno javno naročilo oddaja po omejenem postopku; rok za oddajo prijav pa je potekel dne 4. 9. 2024.

Naročnik je dne 7. 5. 2025 na portalu javnih naročil objavil Odločitev o priznanju sposobnosti, št. 313/2025-00121/2024, z dne 29. 4. 2025, s katero je priznal sposobnost za sodelovanje v drugi fazi postopka oddaje javnega naročila:

- skupini kandidatov, v kateri poleg vlagatelja nastopata še Kolektor CPG, d.o.o., in CGP, d.d.,
- skupini kandidatov JV Strabag, d.o.o., STRABAG AG, Podružnica Ljubljana, in Pomgrad, d.d.,
- skupini kandidatov JV VOC Celje, d.o.o., in Hering d.d. (v nadaljevanju: kandidat JV VOC Celje),
- skupini kandidatov JV CP PTUJ, d.d., in EURO – ASFALT, d.o.o., in
- skupini kandidatov JV Özaltın İnşaat Ticaret ve Sanayi A.Ş., Mapri Proasfalt, d.o.o., C&G, d.o.o., in Garnol, d.o.o.

Vlagatelj je z vlogo z dne 19. 5. 2025 vložil zahtevek za revizijo zoper naročnikovo odločitev o priznanju sposobnosti v delu, v katerem je priznal sposobnost kandidatu JV VOC Celje. Vlagatelj zatrjuje, da je naročnik v zvezi z referenčno zahtevo, določeno v točki 3.2 d1) Navodil ponudniku za oddajo prijave za sodelovanje (v nadaljevanju: Navodila), ki so del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zahteval, da so referenčna dela dokončana, pri čemer se kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela. Referenčni projekt, na katerega se sklicuje kandidat JV VOC Celje ni dokončan – šele 93 % predora Vranduk je bilo izvedeno. Iz javno dostopnih podatkov je razvidno, da je bil prvotni rok za izgradnjo tega pododseka določen na dan 19. 8. 2021, da so bila zaradi številnih ugotovljenih nepravilnosti dela v juliju 2023 ustavljena in da je bil s sklenitvijo aneksa št. IV določen nov rok za dokončanje del, in sicer na dan 31. 3. 2026. Partner Hering, d.d., je predložil zgolj potrdilo referenčnega naročnika o tem, kdaj so bila izvedena dela na izkopu (preboju) leve cevi predora, medtem ko iz referenčnega potrdila ne izhaja, da so bila dela dokončana in da je bil tunel Vranduk predan naročniku. Preboj cevi ne pomeni dokončanja izkopa predora, kar je bila referenčna zahteva. Da dela niso bila dokončana in da objekt ni bil predan naročniku, je razvidno tudi iz Izjave o izvedenih delih, ker je navedena vrednost del na predoru Vranduk »po zadnjem razkritej stanju«. Upošteva se, da dela še niso dokončana in da Izjava o izvedenih delih ne izkazuje datuma sprejema in izročitve referenčnega dela, ni jasno, na kakšni podlagi je naročnik zaključil, da so bila dela dokončana in da je potrebno šteti, da so bila dela s strani referenčnega naročnika sprejeta in izročena. Iz istih razlogov kandidat JV VOC Celje ni izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 f4) Navodil. Vlagatelj nadalje navaja, da kandidat JV VOC Celje ni izkazal izpolnjevanja referenčne zahteve za nominiranega strokovnjaka za elektro dela in da potrdilo o referenčnem delu za strokovnjaka za premostitvene objekte ne vsebuje vseh zahtevanih podatkov. V zvezi z referenco za strokovnjaka za premostitvene objekte vlagatelj še navaja, da je bil vodja del na priglasiženem referenčnem poslu zaposlen pri subjektu GP Krk, d.d., in ne pri družbi Hering, d.d.

Kandidat JV VOC Celje se je po vodilnem partnerju VOC Celje, ki ga v tem postopku pravnega varstva zastopa Odvetniška družba Marovt in partnerji, d.o.o., Rozmanova ulica 12, Ljubljana, z vlogo z dne 29. 5. 2025 opredelil do revizijskih navedb. Kandidat JV VOC Celje zavrača navedbe o neizpolnjevanju zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, in navaja, da je naročnik zahteval zgolj izkazovanje izkopa predora in ne dokončanja in predaje celotnega objekta v promet, zato je nerelevantno vlagateljevo sklicevanje na podatke o nedokončanosti projekta kot celote. Naročnik ni zahteval, da so dokončana vsa dela na predoru, ampak je zahteval izkazovanje izvedbe izkopa predora, zato ni bil dolžan izkazovati, da so bila vsa dela na predoru zaključena in da je bil predor dan v uporabo. Predloženo referenčno potrdilo izkazuje, da je partner Hering, d.d., izvedel zahtevana dela in da so bila dela na izkopu (preboju) leve cevi predora izvedena v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022. Zato ni mogoče slediti navedbam vlagatelja, da referenčno delo ni dokončano. V tem delu vlagatelj ni zadostil trditveno dokaznemu bremenu. Vlagatelj je sicer predlagal vpogled na spletno stran referenčnega naročnika, ki ni v slovenščini, zato se kandidat

JV VOC Celje do tega ne more opredeliti. Ker zadevni naročnik v različnih postopkih javnega naročanja različno oblikuje referenčne zahteve, je treba referenčno zahtevo razlagati kot se glasi. V obravnavanem primeru je naročnik določil, da kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela, na portalu javnih naročil pa je na poziv potencialnega ponudnika, da navede vrste enakovrednih dokazil, pojasnil, da je predvidel možnost, da za posamezno referenčno delo ni bilo izdano potrdilo o prevzemu, zaradi česar je predvidel možnost dokazovanja datuma dokončanja referenčnih del z enakovrednim potrdilom. S tem, ko iz Izjave o izvedenih delih izhaja, da je partner Hering, d.d., izvedel izkop cevi predora v obdobju 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022, je v celoti zadoščeno odgovoru naročnika na portalu javnih naročil. Naročnik ni zahteval, da je predor predan naročniku, zato je brezpredmetno navajanje vlagatelja, da tunel Vranduk ni bil predan referenčnemu naročniku. Kandidat JV VOC Celje zavrača tudi ostale revizijske navedbe in zahteva povrnitev stroškov pravnega varstva.

Naročnik je z odločitvijo z dne 6. 6. 2025 zavrnil zahtevek za revizijo in zahtevo vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva. Naročnik navaja, da je v točki 3.2 d1) Navodil zahteval izkazovanje pravilne in pravočasne izvedbe izkopa predora ali pokritega vkopa in ne dokončanje vseh del v predoru. Iz predloženega referenčnega potrdila izhaja, da je partner Hering, d.d., izvedel izkop predora – tunel Vranduk, in da je bil izkop izveden v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022. To izhaja tudi iz Izjave o izvedenih delih, s katero je referenčni naročnik potrdil, da je partner Hering, d.d. izvedel gradbeni del predora Vranduk, ki obsega podzemni izkop (prebijanje) predora, zavarovanje, hidroizolacijo, drenažo ter betoniranje in armiranje portalnih konstrukcij in notranjih (sekundarnih) oblog predora. Naročnik se strinja z vlagateljem, da do dne 4. 9. 2024 referenčni projekt ni bil zaključen in predan naročniku, vendar tega kandidat JV VOC Celje v prijavi ni zatrjeval in dokazoval, saj je ves čas le izkazoval, da je bil v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022 izveden izkop (preboj) leve cevi predora Vranduk. Naročnik ni zahteval, da mora biti cel referenčni objekt, v sklopu katerega se je izvajal izkop predora, dokončan, ampak je zahteval izkazovanje izvedbe izkopa predora in ne dokončanje ali izvedbe predora. Čeprav v konkretnem primeru potrdilo o prevzemu ni bilo izdano, ker celoten projekt še ni bil zaključen, to ne more biti razlog za zavrnitev prijave, saj je kandidat JV VOC Celje dokončanje referenčnih del izkazal s potrdilom o referenčnem delu in Izjavo referenčnega naročnika o izvedenih delih, ki jo je naročnik glede na zahtevano vsebino referenčnih del štel kot ustrezno oz. enakovredno potrdilo o prevzemu. Naročnik se v skladu s pojasnilom, objavljenim na portalu javnih naročil dne 2. 8. 2024, pri pregledu prijav ni oprl zgolj na formalno poimenovanje potrdila, pač pa je presojal vsebino samega dokazila v povezavi z referenčno zahtevo iz točke 3.2 d1) Navodil. Ker se za izkop predora ne izdaja Potrdilo o prevzemu (to se izda šele, ko so vsa pogodbeno dela dokončana), ne vzdrži nobena druga razlaga kot ta, da kot enakovredno potrdilo šteje Izjava naročnika o izvedenih delih. Z vidika izpolnjevanja referenčne zahteve je nerelevantno, da celotni projekt še ni bil zaključen. Da je kandidat JV VOC Celje do poteka roka za oddajo prijav izvedel izkop predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini 300 m, vlagatelj v zahtevku za revizijo ne oporeka. Nasprotno, vlagatelj navaja, da je kandidat JV VOC Celje predložil potrdilo, ki potrjuje, da je bil izveden izkop (preboj) cevi, kar zadostuje za izpolnjevanje referenčne zahteve. Naročnik zavrača tudi preostale revizijske navedbe.

Naročnik je Državni revizijski komisiji dne 6. 6. 2025 odstopil dokumentacijo v postopku oddaje predmetnega javnega naročila in pripadajočo dokumentacijo predrevizijskega postopka.

Vlagatelj v vlogi z dne 11. 6. 2025, s katero se je opredelil do naročnikovih navedb, vztraja pri revizijskih navedbah in dodaja, da naročnik napačno enači izkop predora s prebojem predora. Referenca za izkop predora ni izpolnjena že s prebojem predora, saj je izkop predora bistveno širši pojem od preboja. Preboj je le trenutek ali faza, ko se doseže povezava med dvema stranema, izkop predora pa je celoten proces odstranjevanja zemlje, kamnin ali drugih materialov

za ustvarjanje prostora za predor. Naročnik je določil, da bo kot ustrezna štel referenčna dela, ki bodo dokončana, kot datum dokončanja pa bo štel datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega dokazila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela. Naročnik je zahteval, da morajo biti referenčna dela ne samo izvedena, pač pa tudi s strani referenčnega naročnika uradno prevzeta (sprejeta in izročena), kar dokazuje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega dokumenta. Zato zgolj izvedba referenčnih del brez formalnega zaključka in prevzema s strani naročnika ne izpolnjuje zahtev naročnika.

Vlagatelj se do vloge kandidata JV VOC Celje (slednjo je vlagatelju v vednost in morebitno opredelitev posredovala Državna revizijska komisija) ni opredelil.

Državna revizijska komisija je pri odločanju o zahtevku za revizijo pregledala dokumentacijo o postopku oddaje predmetnega javnega naročila, pri čemer je vpogledala v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, v prijavo kandidata JV VOC Celje, vključno s pozivom naročnika z dne 21. 10. 2024 in dopisom kandidata JV VOC Celje z dne 19. 11. 2024 ter v izpodbijano odločitev o priznanju sposobnosti. Ostale dokazne predloge vlagatelja in dokazne predloge kandidata JV VOC Celje je Državna revizijska komisija zavrnila iz razlogov, pojasnenih v nadaljevanju.

Po pregledu navedene dokumentacije in dokumentacije predrevizijskega postopka ter po preučitvi navedb vlagatelja, kandidata JV VOC Celje in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da naročnik predmetno javno naročilo oddaja po omejenem postopku, ki je dvofazni postopek. V prvi fazi gospodarski subjekti na podlagi objavljenega povabila k sodelovanju oddajo prijavo za sodelovanje, v drugi fazi pa gospodarski subjekti, ki jih na podlagi ocene v prijavi predloženih informacij k temu povabi naročnik, oddajo ponudbe (gl. 41. člen ZJN-3). O navedenem je naročnik zainteresirane gospodarske subjekte tudi izrecno seznanil v točki 21 Navodil, v kateri je določil, da bo priznal sposobnost za izvajanje javnega naročila vsem ponudnikom, ki bodo oddali prijavo in za katere bo v postopku pregledovanja in ocenjevanja ugotovljeno, da izpolnjujejo vse zahteve, določene v Navodilih, ter da bodo ponudbo v drugi fazi lahko oddali le gospodarski subjekti, katerim je bila v prvi fazi priznana sposobnost za izvajanje naročila in jih je naročnik povabil k oddaji ponudbe v drugi fazi.

V zadevnem postopku oddaje javnega naročila je naročnik prejel pet prijav in priznal sposobnost vsem kandidatom. Vlagatelj je zoper odločitev o priznanju sposobnosti vložil zahtevek za revizijo, v katerem naročniku očita kršitve pri pregledu prijave kandidata JV VOC Celje.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo najprej zatrjuje, da je naročnik v okviru referenčne zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, zahteval, da so referenčna dela dokončana in prevzeta s strani referenčnega naročnika, tega pa kandidat JV VOC Celje s priglašeno referenco ni izkazal.

Pri pregledu prijav je relevantno, katere pogoje, zahteve in izključitvene razloge je naročnik vključil v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila. Naročnik lahko v skladu s prvim odstavkom 76. člena ZJN-3 (med drugim) določi pogoje za sodelovanje, ki se nanašajo na tehnično in strokovno sposobnost, katerih namen je ugotavljanje sposobnosti gospodarskih subjektov za izvedbo javnega naročila. Glede tehnične in strokovne sposobnosti lahko naročnik določi zahteve, s katerimi zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti (deseti odstavek 76. člena ZJN-3). Možna dokazila za izkazovanje tehnične sposobnosti so navedena v osmem odstavku 77. člena ZJN-3. Eden izmed možnih načinov za dokazovanje tehnične sposobnosti je predložitev seznama gradenj, opravljenih v zadnjih petih letih, in potrdil o zadovoljivi izvedbi in izidu za najpomembnejše gradnje (točka a) osmega odstavka 77. člena ZJN-3).

Konkretno vsebine pogojev za sodelovanje ZJN-3 ne določa, pač pa je naročnik tisti, ki mora ob upoštevanju specifičnosti predmeta naročila v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila natančno določiti, katere posamezne zahteve mora izpolniti gospodarski subjekt, da mu bo v konkretnem primeru priznal sposobnost za izvedbo naročila. Če naročnik kot pogoj za sodelovanje, ki se nanaša na tehnično in strokovno sposobnost, vključi referenčne zahteve, določi vsebinske, vrednostne, časovne, ipd. zahteve, ki jih mora izpolnjevati referenčni posel, da lahko gospodarski subjekt z izkazovanjem njegove uspešne izvedbe dokaže sposobnost za izvedbo naročila.

V obravnavanem primeru je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil pogoje za sodelovanje, ki se nanašajo na tehnično in strokovno sposobnost, med drugim je v točki 3.2 d1) Navodil določil:

»Ponudnik mora izkazati, da je pravilno in pravočasno kot samostojni izvajalec ali partner v skupnem nastopanju v zadnjih 15 letih od objave predmetnega javnega naročila izvedel izkop predora ali pokritega vkopa v neprekinjeni dolžini vsaj 300 m. [...]«.

Za dokazovanje te zahteve (in drugih referenčnih zahtev) je naročnik zahteval, da gospodarski subjekti izpolnijo vnaprej pripravljen obrazec *»Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«*, med drugim z datumi dokončanja referenčnih del, pri čemer je naročnik kot opombo navedel *»Kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*. Naročnik je nadalje zahteval predložitve potrjenih referenčnih potrdil, pri čemer je naročnik vnaprej pripravil obrazec referenčnega potrdila (Potrdilo o referenčnem delu (predor/pokriti vklop) – Priloga št. d1), v katerem je predviden vpis podatka *»Referenčna dela so bila dokončana (navesti datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila)«*. Naročnik je v okviru točke 3.2 d navedel *»Opomba: Kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*.

V zvezi z izpostavljeno zahtevo je naročnik prejel vprašanje zainteresiranega gospodarskega subjekta, na katerega je odgovoril na portalu javnih naročil, s čimer je ta postal del dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (prvi odstavek 67. člena ZJN-3 in druga poved drugega odstavka 67. člena ZJN-3), in sicer je naročnik na portalu javnih naročil dne 2. 8. 2024 na vprašanje:

»Naročnika prosimo, da primeroma navede vrste enakovrednih dokazil, ki jih bo sprejel kot dokazilo, da so bila referenčna dela zaključena. Naročnika opozarjamo, da referenčni pogoj ni teritorialno omejen in da je dolžan sprejeti referenčne posle iz številnih držav EU, ki imajo različne predpise, pogodbe in običaje in omejevanje naročnika samo na potrdilo o prevzemu ne omogoča sodelovanja vsem dejansko usposobljenim ponudnikom. Naš referenčni naročnik za dela, ko so izvedena, z zapisnikom ugotovi, da se (ob odpravi določenih nebistvenih pomanjkljivosti) dela štejejo za izvedena skladno s projektno dokumentacijo in da se lahko objekt prične uporabljati. Potrdilo o prevzemu ali kakršnokoli drugo potrdilo o tem, da so dela prevzeta, se ne izdaja. Prosimo za potrditev, da bo naročnik sprejel takšen zapisnik kot ustrezno dokazilo o končanju del. V nasprotnem primeru prosimo za izrecno navedbo dokazil, ki primeroma izpolnjujejo zahteve naročnika. Pri tem v izogib zahtevku za revizijo poudarjamo, da ponudnik ne sme biti diskriminiran izključno iz razloga, ker ne bi razpolagal z listino, ki jo naročnik zahteva, če se ta listina v skladu s pravom države članice ne izdaja«

odgovoril:

»Ker je naročnik že vnaprej predvidel možnost, da za posamezno referenčno delo ni bilo izdano potrdilo o prevzemu, je predvidena možnost dokazovanja datuma dokončanja referenčnih del z enakovrednim potrdilom. Ustreznost enakovrednega potrdila bo naročnik presojal v vsakem primeru posebej glede na vsebino in ostale okoliščine, pri čemer se ne bo opiral samo na formalno poimenovanje takega potrdila«.

Iz navedb vlagatelja, naročnika in kandidata JV VOC Celje je razvidno, da je med njimi najprej sporna razlaga izpostavljene referenčne zahteve. Vlagatelj na eni strani zatrjuje, da je naročnik zahteval, da so referenčna dela dokončana in predana referenčnemu naročniku, medtem ko naročnik in kandidat JV VOC Celje smiselno zatrujeta, da je naročnik zahteval zgolj izkazovanje izkušenj z izkopom predora in ni zahteval, da so referenčna dela predana referenčnemu naročniku.

Poudariti gre, da je presoja, ali gospodarski subjekt s predložitvijo dokazil izkazuje tehnično in strokovno sposobnost, odvisna od tega, na kakšen način naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila vsebinsko opredeli (referenčne) zahteve. Glede na trditveno podlago strank in kandidata JV VOC Celje je zato v obravnavanem primeru relevantno izključno, na kakšen način je naročnik v predmetni dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredelil sporno zahtevo, ni pa relevantno, na kakšen način je zadevni naročnik v drugih postopkih javnega naročanja določil referenčne zahteve, vezane na predor. Državna revizijska komisija je zato kot nerelevanten zavrnila dokazni predlog kandidata JV VOC Celje z vpogledom v dokumentacije iz drugih postopkov javnega naročanja, ki jih je izvajal naročnik, s katerim želi kandidat JV VOC Celje izkazati zatrjevano dejstvo, da naročnik v različnih postopkih javnega naročanja različno oblikuje referenčne zahteve, vezane na predor, saj to zatrjevano dejstvo ni pravno relevantno za odločitev v konkretnem sporu.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz citirane referenčne zahteve izhaja, da je naročnik določil vsebinske zahteve, ki jih mora izpolnjevati referenčni posel, in sicer *»izvedba izkopa predora (ali pokritega vkopa)«*, kot tudi časovne zahteve, in sicer *»15 let pred objavo obvestila o javnem naročilu«*. Naročnik v točki 3.2 d1) Navodil sicer ni izrecno zahteval, da so referenčna dela (torej izkop predora ali pokritega vkopa) dokončana, vendar pa iz dikcije *»ponudnik ... je... v zadnjih 15 letih od objave predmetnega javnega naročila izvedel izkop predora ali pokritega vkopa«* jasno, natančno in nedvoumno izhaja, da bo naročnik kot ustrezne reference štel le referenčna dela, ki so bila v zahtevanem časovnem obdobju dejansko opravljena in dokončana. Za izpolnjevanje referenčne zahteve tako ne zadošča zgolj, da je gospodarski subjekt v zahtevanem časovnem obdobju izvajal referenčna dela (oz. da je izvajal izkop predora), pač pa je moral ta dela v zahtevanem časovnem obdobju tudi dokončati, torej izvesti izkop predora oz. dokončati izkop predora. Navedeno potrjuje tudi naročnikovo poimenovanje obrazca, v katerega so gospodarski subjekti vpisali referenčne posle, in sicer je naročnik ta obrazec poimenoval *»Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«*, gospodarski subjekti pa so v njem (v rubriko, poimenovano *»Datum dokončanja«*) navedli datum dokončanja (referenčnih del), iz česar jasno izhaja, da so morali biti referenčna dela tudi dokončana. Prav tako je naročnik v referenčnem potrdilu zahteval navedbo podatka o tem, kdaj so bila referenčna dela dokončana. Da je v konkretnem primeru treba kot ustrezna šteti le dokončana referenčna dela, torej dokončan izkop predora, izhaja tudi iz namena referenc. Kot je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala, referenca je po svoji naravi dokazilo, da je ponudnik sposoben izvesti javno naročilo v zahtevanem obsegu in kvaliteti, saj z njo dokazuje, da je podobno gradnjo ali storitev v preteklosti že večkrat uspešno izvedel ali da je pod podobnimi pogoji že uspešno dobavil podobno blago. Zato je (tudi) skladno z namenom referenc potrebno naročnikovo zahtevo razumeti na način, da je moral biti izkop predora (ali pokritega vkopa) dokončan, saj lahko naročnik na podlagi dokazila, da je gospodarski subjekt že uspešno izvedel izkop predora (ali pokritega vkopa), upravičeno

sklepa, da ima gospodarski subjekt znanje in izkušnje, ki so potrebne za izvedbo predmetnega javnega naročila, katerega predmet je tudi izgradnja dveh pokritih vkopov.

V zvezi z med strankama spornim vprašanjem, ali je naročnik zahteval, da je referenčni naročnik prevzel referenčna dela, Državna revizijska komisija sicer pritruje navedbam naročnika in kandidata JV VOC Celje, da naročnik v dikciji zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, ni zahteval da je referenčni naročnik prevzel predor oz. referenčna dela, tj. izkop predora. Vendar pa ne gre spregledati, da je naročnik v okviru točke 3.2 d Navodil opredelil dokazila, s katerimi gospodarski subjekti izkažejo izpolnjevanje zahteve iz točke 3.2 d1) Navodil, in ob tem navedel *»Kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*. Enako je naročnik navedel kot opombo obrazca *»Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«*, poleg tega je naročnik v referenčnem potrdilu kot podatek o datumu dokončanja referenčnih del zahteval navedbo datuma izdaje potrdila o prevzemu ali enakovredno dokazilo. Ta določba dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (tj. *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*) ni samostojna določba, saj je z njo naročnik, četudi je ni izrecno vključil v dikcijo zahteve iz točke 3.2 d1) Navodil, pojasnjeval zahtevo iz točke 3.2 d1) Navodil, zato je to določbo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila treba povezati z zahtevo iz točke 3.2 d1) Navodil in jo brati ter razlagati skupaj z zahtevo iz točke 3.2 d1) Navodil.

Z določbo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«* je naročnik opredelil, kateri trenutek oz. katera okoliščina bo relevantna za presojo dokončanja referenčnih del, in sicer je predvidel, da za presojo (datuma) dokončanja referenčnih del ne bo odločilno, kdaj so bila dela dejansko izvedena in dokončana, pač pa je (datum) dokončanja referenčnih del vezal na primopredajo referenčnih del. Iz dikcije *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu«*, upošteva, da potrdilo o prevzemu po svoji naravi predstavlja potrdilo o primopredaji del (tj. da je izvajalec izročil dela naročniku, naročnik pa je dela, ki so izvedena skladno s pogodbo in pravili posla, prevzel, s čimer mu je bilo omogočeno, da začne uporabljati izvedena dela oz. zgrajeni objekt) namreč izhaja, da je naročnik dokončanje referenčnih del vezal na primopredajo referenčnih del. Tudi iz dikcije *»ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*, upošteva prvi del dikcije (tj. *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum [...] potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*), izhaja, da je za presojo datuma dokončanja referenčnih del ključen datum sprejema in izročitve referenčnega dela – torej primopredaja referenčnih del. Ob tem gre izpostaviti, da iz določbe dokumentacije *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«*, izhaja, da je *»enakovredno potrdilo«* potrdilo, ki je enakovredno potrdilu o prevzemu, pri čemer je naročnik opredelil okoliščino, ki bo relevantna za presojo enakovrednosti potrdila, in sicer, da iz potrdila izhaja datum prejema in izročitve referenčnega dela.

Navedenega naročnik, v nasprotju s smiselnim navedbam kandidata JV VOC Celje in naročnika, z zgoraj citiranim odgovorom, objavljenim na portalu javnih naročil, ni spremenil. Najprej gre pojasniti, da je treba naročnikov odgovor na zastavljeno vprašanje razlagati ob upoštevanju vprašanja, ki je bilo zastavljeno. Vprašanje zainteresiranega gospodarskega subjekta je bilo usmerjeno v *»enakovrednost potrdil«*, torej potrdil, ki so enakovredna potrdilu o prevzemu. Zainteresirani gospodarski subjekt se je namreč zavzemal, da naročnik navede vrste enakovrednih dokazil, ki jih bo sprejel, in da naročnik kot dokazilo o dokončanju del sprejme zapisnik, iz katerega je razvidno, da je referenčni naročnik potrdil, da so dela izvedena (skladno s projektno dokumentacijo) in da se objekt lahko začne uporabljati. Ker je takšen zapisnik po

vsebinski primerljiv s potrdilom o prevzemu, saj se s slednjim potrdi, da so dela izvedena (skladno s pogodbo in pravili posla), naročnik pa dela prevzame in jih posledično lahko začne uporabljati, gre ugotoviti, da se zainteresirani gospodarski subjekt ni zavzemal, da se kot datum dokončanja referenčnih del šteje dejanska izvedba referenčnih del, prav tako se ni zavzemal za to, da bi bilo mogoče dokončanje referenčnih del dokazati s katerimkoli dokazilom, ki potrjuje, da so bila dela dejansko izvedena, pač pa se je zainteresirani gospodarski subjekt s citiranim vprašanjem zavzemal, da naročnik kot dokazilo o dokončanju referenčnih del sprejme potrdilo, ki je po vsebini enakovredno potrdilu o prevzemu.

Naročnik s citiranim odgovorom ni spreminjal določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ampak je zgolj pojasnil, da je, če za posamezno referenčno potrdilo ni bilo izdano potrdilo o prevzemu, predvidena možnost dokazovanja datuma dokončanja referenčnih del z enakovrednim potrdilom (kar je izhajalo že iz obstoječe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) in da bo ustreznost enakovrednega potrdila presojal v vsakem primeru posebej glede na vsebino in ostale okoliščine, pri čemer se ne bo opiral samo na formalno poimenovanje takega potrdila. Naročnikovega dela odgovora, da je »predvidena možnost dokazovanja datuma dokončanja referenčnih del z enakovrednim potrdilom« ni mogoče brati izven konteksta, v katerem je bil dan, in ga ni mogoče razlagati povsem ločeno od ostalega besedila na način, da je, če ni bilo izdano potrdilo o prevzemu, mogoče datum dokončanja referenčnih del dokazati s katerimkoli potrdilom, ki potrjuje, da so bila dela dokončana oz. da kot datum dokončanja del šteje datum dejanskega zaključka referenčnih del. Naročnik je namreč v odgovoru vztrajal pri enakovrednem potrdilu in ni spreminjal dokumentacije v delu, ki se nanaša na enakovredno potrdilo, zato še tudi po objavi spornega odgovora velja določba dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, da je enakovredno potrdilo, ki je relevantno za presojo datuma o dokončanju referenčnih del, potrdilo, ki je enakovredno potrdilu o prevzemu.

Upoštevanje navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da je datum dokončanja referenčnih del glede na zahtevo, določeno v točki 3.2 d1) Navodil, relevanten tako za presojo vsebinske ustreznosti reference, saj bo naročnik namreč upošteval le dokončana referenčna dela, kot tudi za presojo časovne ustreznosti reference, saj bo naročnik kot ustrezna štel le referenčna dela, ki so bila izvedena v zadnjih 15 letih od objave predmetnega naročila – glede na zapisano zahtevo je kot časovno ustrezne reference mogoče šteti le tiste iz obdobja od dne 11. 7. 2009 do dne 11. 7. 2024. Upoštevanje navedeno in upoštevanje, da je naročnik datum dokončanja referenčnih del vezal na primopredajo del, gre ugotoviti, da je naročnik v okviru zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, zahteval, da gospodarski subjekti izkažejo, da so v obdobju od dne 11. 7. 2009 do dne 11. 7. 2024 izvedli (oz. dokončali) izkop predora (zahtevanih lastnosti), ki ga je referenčni naročnik v tem obdobju tudi prevzel.

V obravnavani zadevi med strankama ni sporno, potrjeno pa je tudi z vpogledom v odstopljeno spisovno dokumentacijo:

- kandidat JV VOC Celje se je v prijavi z namenom izkazovanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, skliceval na predor Vranduk, katerega gradnja je predmet referenčnega projekta *»Izgradnja avtoceste na koridorju Vc, odsek Poprikuše – Zenica sever (Donja Gračanica), pododsek Vranduk – Pionirak«*; v ta namen je v prijavo predložil:
 - o obrazec *»Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«*, v katerem ni naveden datum dokončanja del,
 - o referenčno potrdilo, ki ga je potrdil referenčni naročnik, v katerem je glede dokončanja referenčnih del navedeno *»Izkop (preboj) leve cevi predora v neprekinjeni dolžini 393,00 m je izveden v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. Izjava o izvedenih delih, št. 05-4678-1/24 z dne 22. 5. 2024«*,

- dokument »Izjava o izvedenih delih«, s katerim je referenčni naročnik izjavil, da je subjekt Hering, d.d. izvedel gradbeni del predora Vranduk in da je bil izkop (preboj) leve cevi v skupni dolžini 393 m izveden v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022,
- naročnik je kandidata JV VOC Celje pozval k dopolnitvi prijave z dopisom z dne 21. 10. 2024, v katerem je navedel, da iz referenčnega potrdila ni razviden datum dokončanja referenčnih del in da je v točki 3.2 d) Navodil določil, da bo kot datum dokončanja referenčnih del štel datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela, ter kandidata JV VOC Celje pozval, da za priglašeno referenčno delo predloži ustrezna dokazila, iz katerih bo razviden datum dokončanja del, ali da predloži drugo referenčno delo, iz katerega bo razvidno izpolnjevanje zahtev,
- kandidat JV VOC Celje je v dopisu z dne 19. 11. 2024 pojasnil, da je datum dokončanja predora Vranduk razviden iz referenčnega potrdila za strokovnjaka za pokriti vkop, obrazca 3.2 f) in dokumenta »Izjava o izvedenih delih«, kar vse je skladno z odgovorom naročnika, podanim na portalu javnih naročil. Kandidat JV VOC Celje je predložil (popravljen) obrazec »Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«, v katerem je kot datum dokončanja del predora Vranduk navedeno 18. 2. 2022 in novo referenčno potrdilo, iz katerega je razvidno, da je bil izkop (preboj) leve cevi predora Vranduk izveden v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjuje, da referenčna dela, na katera se sklicuje kandidat JV VOC Celje, niso dokončana in predana referenčnemu naročniku.

V obravnavanem primeru je med naročnikom in vlagateljem nesporno, da referenčni projekt »Izgradnja avtoceste na koridorju Vc, odsek Poprikuše – Zenica sever (Donja Gračanica), pododsek Vranduk – Pionirak« še ni zaključen. Da bi bil omenjeni projekt zaključen, ne zatrjuje niti kandidat JV VOC Celje. Vendar pa gre ponoviti, da je naročnik v okviru zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil, zahteval, da gospodarski subjekti izkažejo izvedbo izkopa predora, ob tem pa ni zahteval, da je bil referenčni projekt, katerega predmet so bila zahtevana dela oz. izkop predora, tudi dokončan in zaključen. Navedeno je tudi logično in smiselno, saj v primeru večjih gradbenih projektov, katerih predmet je izvedba različnih del, za presojo usposobljenosti za izvedbo javnega naročila ni potrebe, da bi bil celoten projekt zaključen in da bi bila izvedena vsa dela, potrebna za izvedbo celotnega projekta. Vlagatelj zato z navedbami, da referenčni projekt »Izgradnja avtoceste na koridorju Vc, odsek Poprikuše – Zenica sever (Donja Gračanica), pododsek Vranduk – Pionirak« ni zaključen in predan referenčnemu naročniku ne more izkazati naročnikovih kršitev pri pregledu prijave kandidata JV VOC Celje v delu, ki se nanaša na izpolnjevanja zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil. Prav tako vlagatelj zgolj z navedbami, da predor Vranduk še ni dokončan in da je izveden šele v 93 %, čemur sicer niti naročnik niti kandidat JV VOC Celje ne nasprotujeta, ob hkratni odsotnosti navedb, da manjkajočih 7 % del predstavlja dela, vezana na izkop predora, ne more že izkazati, da kandidat JV VOC Celje ni izkazal izpolnjevanja zahteve določene v točki 3.2 d1) Navodil. Naročnik namreč v točki 3.2 d1) Navodil ni zahteval, da gospodarski subjekti izkažejo izvedbo (izgradnjo) celotnega predora, pač pa je zahteval zgolj izkazovanje izvedbe izkopa predora.

Državna revizijska komisija je zato kot nepotrebne zavrnila dokazne predloge vlagatelja z vpogledom v spletne strani, navedene na str. 8 zahtevka za revizijo. Vlagatelj z izpostavljenimi dokaznimi predlogi namreč želi dokazati zatrjevano dejstvo, da referenčni projekt »Izgradnja avtoceste na koridorju Vc, odsek Poprikuše – Zenica sever (Donja Gračanica), pododsek Vranduk – Pionirak« še ni zaključen in da je predor Vranduk zaključen v 93 %. Izvedba predlaganih dokazov bi služila ugotovitvi dejstvu, ki glede na zahtevo, določeno v točki 3.2. d1) Navodil, niso pravno relevantna za rešitev konkretnega spora. Ob upoštevanju navedenega Državna revizijska komisija tudi ni ugotavljala pomena, da se vlagatelj sklicuje na spletne strani v tujem jeziku.

Državna revizijska komisija ne more pritrditi navedbam vlagatelja, da naročnik na podlagi dokumentacije, ki jo je v postopku oddaje javnega naročila predložil kandidat JV VOC Celje, ni imel podlage za zaključek, da je bil izkop predora Vranduk dejansko dokončan. Iz referenčnega potrdila, ki ga je na podlagi naročnikovega poziva predložil kandidat JV VOC Celje, in iz dokumenta »Izjava o izvedenih delih«, ki ga je kandidat JV VOC Celje predložil v prijavo, namreč izhaja, da je bil izkop (prebijanje) leve predorske cevi izveden v letu 2021 in 2022. Iz dokumenta »Izjava o izvedenih delih« tudi izhaja, da je partner Hering, d.d., izvedel gradbeni del predora Vranduk, ki obsega podzemni izkop (prebijanje) predora, zavarovanje (primarna podlaga), hidroizolacijo in drenažo, armiranje portalnih konstrukcij in notranjih (sekundarnih) oblog predora. V zvezi z navedbami vlagatelja, da je pojem »izkop predora« širši od pojma »prebijanje predora« in da izkop predora predstavlja celoten proces odstranjevanja materiala za ustvarjanje prostora za predor, medtem ko je prebijanje predora del izkopa predora in predstavlja specifičen trenutek, ko je predor fizično povezan oz. fazo, ko se doseže povezava med dvema stranema, gre ponoviti, da je referenčni naročnik potrdil izvedbo »izkopa (prebijanja) cevi«, iz česar izhaja, da je referenčni naročnik potrdil tako izvedbo prebijanja predora kot tudi izkopa predora. Ob tem gre ponoviti, da iz dokumenta »Izjava o izvedenih delih« izhaja, da je partner Hering, d.d., izvedel gradbeni del predora Vranduk, med drugim podzemni izkop (prebijanje) predora in notranje (sekundarne) obloge, vlagatelj pa ne pojasni, kako bi bila mogoča izvedba notranjih (sekundarnih) oblog predora, če še ni bil izveden izkop predora oz. če še ni bil odstranjen material in ustvarjen prostor za predor.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo še zatrjuje, da iz dokumentacije, ki jo je predložil kandidat JV VOC Celje v postopku oddaje javnega naročila, ne izhaja datum sprejema in izročitve referenčnih del, naročnik in kandidat JV VOC Celje pa na drugi strani zatrujeta, da tega gospodarskim subjektom ni bilo treba izkazati.

Kot že pojasnjeno, naročnik v obravnavanem primeru datuma dokončanja referenčnih del ni vezal na dejansko, fizično dokončanje referenčnih del, ampak je datum dokončanja referenčnih del vezal na primopredajo referenčnih del. Čeprav gospodarski subjekti v prijavi niso bili dolžni dokazati datuma dokončanja referenčnih del, kot ga je opredelil naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, saj naročnik ni zahteval predložitve dokazil o datumu dokončanja referenčnih del (tj. potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila), pa gre ponoviti, da je naročnik v referenčnem potrdilu zahteval navedbo dokončanja referenčnih del, pri čemer je izrecno pojasnil, da se navede datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, prav tako je naročnik zahteval navedbo dokončanja del v obrazcu »Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del«, v katerem je podal opombo, da »kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnega dela«. Gospodarski subjekti so tako glede na zahteve naročnika bili dolžni v referenčnem potrdilu in v obrazcu »Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del« navesti datum dokončanja referenčnih del, kot ga je opredelil naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Kandidat JV VOC Celje je v obrazcu »Seznam najpomembnejših opravljenih referenčnih del« kot datum dokončanja del navedel »18. 2. 2022«, kar upošteva referenčno potrdilo in dokument »Izjava o izvedenih delih« predstavlja datum končanja izvedbe izkopa predora. Tako iz referenčnega potrdila kot iz dokumenta »Izjava o izvedenih delih« namreč izhaja, da se je v obdobju od 18. 2. 2021 do 18. 2. 2022 izvajal izkop predora. Da se ti podatki nanašajo na (dejansko) izvedbo izkopa predora, izhaja tudi iz pojasnila kandidata JV VOC Celje v dopisu z dne 19. 11. 2024, ki ga je ta podal na podlagi naročnikovega poziva na dopolnitev prijave. Da je v referenčnem potrdilu in dokumentu »Izjava o izvedenih delih« navedeno obdobje izvajanja referenčnih del (torej izkopa predora) in da ta podatek ne predstavlja podatka o datumu primopredaje referenčnih del, v postopku pravnega varstva smiselno zatrujeta tudi naročnik in

kandidat JV VOC Celje. Niti naročnik in niti kandidata JV VOC Celje ne zatrjujeta, da je referenčni naročnik prevzel izvedena referenčna dela (tj. izkop predora Vranduk).

Upošteva je navedeno Državna revizijska komisija ugotavlja, da se v prijavi kandidata JV VOC Celje sicer nahaja podatek o dokončanju dejanske izvedbe izkopa predora Vranduk, vendar pa umanjka podatek o datumu dokončanja referenčnih del, kot ga je opredelil naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Kandidat JV VOC Celje sicer utemeljeno navaja, da iz referenčnega potrdila izhaja datum dokončanja del (oz. izkopu predora Vranduk), vendar ta podatek še ne omogoča zaključka, da so bila dela dokončana v smislu zahteve dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, sploh upošteva je, da niti naročnik niti kandidat JV VOC Celje ne zatrjujeta, da so bila referenčna dela tudi prevzeta. Državna revizijska komisija zato tudi ne more pritrditi navedbam kandidata JV VOC Celje, da je s predložitvijo dokumenta *»Izjava o izvedenih delih«*, iz katerega izhaja, da je Hering, d.d., v letu 2021 in 2022 izvedel izkop predora, *»v celoti zadostil odgovoru naročnika«*. Ne le, da kandidat JV VOC Celje ne pojasni, kako je razumel odgovor naročnika, objavljen na portalu javnih naročil dne 2. 8. 2024, saj ga zgolj povzema, ampak tudi ne konkretizira, zakaj oz. kako naj bi z omenjenim dokumentom *»v celoti zadostil odgovoru naročnika«*, kateremu dokazilu in zakaj naj bi bil enakovreden dokument *»Izjava o izvedenih delih«* in tako tudi ne poda razlogov, ki naj bi utemeljevali njegovo trditev, da je naročnik *»skladno z odgovorom [...] pravilno presodil dokaz, ki ga je kandidat s priznano sposobnostjo posredoval v dokaz izpolnjevanje referenčne zahteve«*.

V zvezi z naročnikovimi navedbami, da je dokument *»Izjava o izvedenih delih«* štel kot ustrezno oz. enakovredno potrdilo o prevzemu, gre ponoviti, da je naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredelil okoliščino, na podlagi katere bo presojal enakovrednost potrdila, in sicer, da iz potrdila izhaja datum sprejema in izročitve, pri čemer bo ustreznost enakovrednega potrdila presojal v vsakem primeru posebej glede na vsebino in ostale okoliščine. Iz dokumenta *»Izjava o izvedenih delih«* izhaja zgolj podatek, da so bila dela izvedena, medtem ko podatek, da je referenčni naročnik dela prevzel, iz omenjenega dokumenta ne izhaja, zato ga glede na njegovo vsebino po presoji Državne revizijske komisije tudi ni mogoče šteti za potrdilo, ki je enakovredno potrdilo o prevzemu. Četudi se zgolj za izkop predora ne izdaja potrdilo o prevzemu, kot to zatrjuje naročnik, to ne pomeni, da je (upošteva je določbe obstoječe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) mogoča opredelitev dokumenta, ki izkazuje zgolj dejansko izvedbo referenčnih del, za potrdilo, ki je enakovredno potrdilo o prevzemu. Ne glede na vprašanje, ali se za izkop predora izdaja potrdilo o prevzemu, bi lahko, če so bila referenčna dela prevzeta, iz dokumenta *»Izjava o izvedenih delih«* izhajal podatek, ki bi po vsebini predstavljal podatek o sprejemu in izročitvi referenčnih del. Takšen podatek pa iz dokumenta *»Izjava o izvedenih delih«* ne izhaja.

Tudi če bi za zaključek o usposobljenosti gospodarskih subjektov za izvedbo zadevnega javnega naročila zadoščala že sama izvedba izkopa (brez prevzema izkopa predora s strani referenčnega naročnika), to v obravnavanem primeru, glede na določbe obstoječe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ne more biti relevantno. Naročnik je namreč pri pregledu prijav dolžan ravnati strogo v skladu z zahtevami, ki jih je sam določil (prim. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-166/2018, 018-152/2019 in 018-076/2020). Omenjena obveznost naročnika je odraz načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načela transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3), ki zavezujeta naročnike v postopkih oddaje javnih naročil. Neuporaba določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pri pregledu prijav po vsebini pomeni spreminjanje dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za prejem prijav, kar naročniku prepoveduje tudi drugi odstavek 67. člena ZJN-3. Naročnik zato določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila *»kot datum dokončanja referenčnih del šteje datum izdaje potrdila o prevzemu ali enakovrednega potrdila, ki izkazuje datum sprejema in izročitve referenčnih del«* ob pregledu prijav ne more razlagati na način, da je kot datum

dokončanja referenčnih del relevanten datum dejanskega zaključka referenčnih del oz. potrdilo, ki izkazuje datum dejanskega zaključka referenčnih del, saj bi to pomenilo spremembo določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za predložitev prijav.

Ker je, kot že pojasnjeno, datum dokončanja referenčnih del, kot ga je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredelil naročnik, glede na zahtevo, določeno v točki 3.2 d1) Navodil, relevanten tako za presojo vsebinske ustreznosti reference kot tudi za presojo časovne ustreznosti reference, naročnik v posledici umanjka podatka o datumu končanja del, kot ga je opredelil v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, v prijavi kandidata JV VOC Celje ne more že zaključiti, da je kandidat JV VOC Celje s priglášeno referenco izkazal izpolnjevanje zahteve, določene v točki 3.2 d1) Navodil. Umanjkanje tega podatka namreč onemogoča zaključek, da je priglášena referenca za predor Vranduk vsebinsko ustrezna, kot tudi zaključek, da je priglášena referenca časovno ustrezna.

Na podlagi navedenega gre ugotoviti, da je vlagatelj v okviru zahtevka za revizijo izkazal, da naročnik na podlagi dokumentacije, ki jo je v postopku oddaje javnega naročila predložil kandidat JV VOC Celje, ni imel že podlage za zaključek, da je kandidat JV VOC Celje izkazal izpolnjevanje pogoja za sodelovanje, določenega v točki 3.2 d1), in posledično za zaključek, da je prijava JV VOC skladna z zahtevami naročnika. S tem, ko je naročnik prijavo kandidata JV VOC Celje, v kateri umanjka podatek o datumu dokončanja referenčnih del, kot ga je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila opredelil naročnik, ki je relevanten tako za presojo vsebinske ustreznosti reference kot tudi za presojo časovne ustreznosti reference, štel za skladno z zahtevami, določenimi v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, in kandidatu JV VOC Celje priznal sposobnost, je naročnik kršil določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, drugi odstavek 67. člena ZJN-3 in načelo enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3)

Državna revizijska komisija je zato, na podlagi druge alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevku za revizijo ugodila in razveljavila naročnikovo odločitev o priznanju sposobnosti skupini kandidatov JV VOC Celje, d.o.o., in Hering d.d., kot izhaja iz Odločitve o priznanju sposobnosti, št. 313/2025-00121/2024, z dne 29. 4. 2025.

Ker je Državna revizijska komisija že na podlagi obravnave izpostavljenih navedb ugotovila naročnikovo kršitev v postopku oddaje javnega naročila, ko je priznal sposobnost za sodelovanje v drugi fazi kandidatu JV VOC Celje, in ugodila zahtevku za revizijo, preostalih revizijskih navedb, vezanih na naročnikov pregled prijave kandidata JV VOC Celje, ni obravnavala, z njimi povezane dokazne predloge vlagatelja in kandidata JV VOC Celje pa je zavrnila kot nepotrebne. Obravnava preostalih revizijskih navedb vlagatelja, ki se nanašajo na druge razloge za zatrjevano neskladnost prijave kandidata JV VOC Celje z zahtevami iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila (in tako na isto kršitev naročnika, tj. priznanje sposobnosti kandidatu, ki s prijavo ni izkazal izpolnjevanja zahtev), ne bi mogla v ničemer vplivati na sprejeto odločitev in položaj vlagatelja v predmetnem postopku.

Državna revizijska komisija z namenom pravilne izvedbe postopka oddaje predmetnega javnega naročila v delu, v katerem je bil razveljavljen, naročnika na podlagi tretjega odstavka 39. člena ZPVPJN napotuje, da v nadaljevanju postopka oddaje tega javnega naročila sprejme eno od odločitev, ki jih predvideva ZJN-3. V kolikor bo naročnik s postopkom oddaje javnega naročila nadaljeval, naj prijavo vlagatelja (ponovno) pregleda ter oceni v skladu z ZJN-3 in določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, upošteva ugotovitve Državne revizijske komisije, kot izhajajo iz tega sklepa. Pri ponovnem pregledu prijave kandidata JV VOC Celje naj naročnik tudi upošteva, da je kandidata JV VOC Celje s pozivom z dne 21. 10. 2024 že pozval na dopolnitev prijave v delu, ki se nanaša datum dokončanja referenčnih del, in da dvakratno

pozivanje na odpravo iste pomanjkljivosti v prijavi ni v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj v zahtevku za revizijo zahteva tudi povračilo stroškov postopka pravnega varstva, in sicer vplačane takse za postopek pravnega varstva. Vlagatelj je z revizijskim zahtevkom uspel, zato mu je naročnik, skladno s tretjim odstavkom 70. člena ZPVPJN, dolžan povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku, vključno s takso.

Državna revizijska komisija je vlagatelju kot potreben priznala celotni strošek dolžne vplačane takse za revizijski zahtevek v višini 1.000,00 EUR, ki mu ga je naročnik dolžan povrniti v roku 15 dni po vročitvi tega sklepa, po izteku tega roka pa z zakonskimi zamudnimi obrestmi do plačila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Povrnitev stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva, je v vlogi, s katero se je opredelil do navedb vlagatelja, zahteval tudi kandidat JV VOC Celje. Državna revizijska komisija je zahtevo zavrnila, saj v konkretnem primeru prispevek kandidata JV VOC Celje k rešitvi zadeve ni bil bistven in ni pripomogel ne k hitrejši ne k enostavnejši rešitvi zadeve, posledično pa priglašeni stroški niso bili potrebni (četrty in osmi odstavek 70. člena ZPVPJN).

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper to odločitev je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Igor Luzar, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- kandidati s priznano sposobnostjo,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.